

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Sžo/33/2016
Identifikačné číslo spisu: 7015200827
Dátum vydania rozhodnutia: 23.05.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Hargaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:7015200827.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Hargaša a členiek senátu JUDr. Eleny Kováčovej a JUDr. Kataríny Benczovej, v právnej veci žalobcu: T. B., bytom X. X, V., zastúpeného JUDr. Ladislavom Miklošom, advokátom, so sídlom Vodná 6, Košice, proti žalovanému: Národný inšpektorát práce, so sídlom Masarykova 10, Košice, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. OPS/BEZ/2015/3257, O-210/2015 z 2. júna 2015, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/76/2015-55 z 28. januára 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/76/2015-55 z 28. januára 2016 p o t v r d z u j e .

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania spočívajúcich v trovách právneho zastúpenia v sume 151,58 eura na účet právneho zástupcu žalobcu do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach rozsudkom č. k. 6S/76/2015-55 z 28. januára 2016 podľa § 250j ods. 2 písm. c), d) a e) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zrušil rozhodnutie žalovaného č. OPS/BEZ/2015/3257, O-210/2015 z 2. júna 2015 a rozhodnutie Inšpektorátu práce Prešov č. P: 17/2015-R, S/2015/164/5461/15 z 19. marca 2015 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania spočívajúcich v zaplatenom súdnom poplatku vo výške 70 eur a v trovách právneho zastúpenia v sume 296,44 eura.

Rozhodnutím č. OPS/BEZ/2015/3257, O-210/2015 z 2. júna 2015 žalovaný potvrdil prvostupňové rozhodnutie Inšpektorátu práce Prešov č. P: 17/2015-R, S/2015/164/5461/15 z 19. marca 2015, ktorým bola žalobcovi uložená pokuta vo výške 1 000 eur podľa § 19 ods. 1 písm. a) zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom

zamestnávania a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce“) za porušenie povinností vyplývajúcich z predpisov uvedených v § 2 ods. 1 písm. a) v prvom bode (pracovnoprávne vzťahy), konkrétne za porušenie § 118 ods. 1 v spojení s § 130 ods. 2 a 4 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákonník práce“) tým, že žalobca ako zamestnávateľ porušil povinnosť poskytnúť zamestnankyni N. C. mzdu za mesiac marec 2014 a apríl 2014.

Krajský súd dospel k záveru, že zistenie skutkového stavu je nedostačujúce na posúdenie veci. Z doposiaľ zadovážených skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu nie je možné jednoznačne ustáliť záver, že žalobca svojej zamestnankyni neposkytol mzdu za mesiac marec 2014 a apríl 2014. Krajský súd poukázal na to, že žalobca už v odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu navrhol vypočítať ako svedkyňu zamestnankyňu N. C..

Podľa názoru krajského súdu sa správny orgán prvého stupňa v konaní dopustil takej vady, ktorá mohla mať za následok nedostatočne zistený skutkový stav podmieňujúci zákonnosť jeho rozhodnutia, pričom tento nedostatok neodstránil ani žalovaný. Krajský súd s poukazom na § 7 ods. 3 zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a § 74 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 372/1990 Zb. o priestupkoch“) uviedol, že správny orgán prvého stupňa so žalobcom neprejednal priestupok kladený mu za vinu na ústnom pojednávaní, pričom na túto vadu musí súd prihliadať z úradnej povinnosti, keďže má za následok odňatie práva žalobcovi na spravodlivý proces pred orgánom verejnej správy podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Žalovaný ako druhostupňový správny orgán uvedenú procesnú vadu mohol odstrániť a vo veci nariadiť pojednávanie, ale takýmto spôsobom nepostupoval a v odôvodnení preskúmaného rozhodnutia iba uviedol, že nariadenie ústneho pojednávania by neprispelo k ďalšiemu objasneniu veci. Podľa názoru krajského súdu na ústnom pojednávaní by sa žalobca mohol oboznámiť so všetkými podkladmi pre rozhodnutie a v prípade vykonania ním označeného dôkazu, t. j. výsluchu svedka, by sa mohol k tejto výpovedi vyjadriť, prípadne by bolo možné vykonať konfrontáciu.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie a žiadal, aby najvyšší súd rozsudok krajského súdu zmenil tak, že žalobu zamietne. Žalovaný nesúhlasil so záverom krajského súdu, že správne orgány mali postupovať v intenciách zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, na ktorý odkazuje § 7 ods. 3 písm. j) zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce, a vec prejednať na ústnom pojednávaní. Poukázal na to, že zákon č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce v § 21 ods. 3 výslovne upravuje, že na konanie podľa § 19 a 20 sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak. A keďže inú právnu úpravu predmetné konanie nepripúšťa, na sankcionovanie žalobcu za správne delikty podľa § 19 zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce (teda aj za porušenie § 118 ods. 1 v nadväznosti na ustanovenie § 130 ods. 1 a 4 Zákonníka práce), bolo potrebné aplikovať zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“), ktorý v diktii § 21 zakotvuje inštitút ústneho pojednávania, pričom na rozdiel od zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch ponecháva výlučne na úvahe správneho orgánu, či ústne pojednávanie nariadi alebo nie. V prejednávom prípade sa inšpektorát práce, ako aj žalovaný zaoberali potrebou nariadenia ústneho pojednávania, pričom dospeli k záveru, že si to povaha veci nevyžaduje, nakoľko disponujú dostatočným dôkazovým materiálom na účely jednoznačného preukázania porušenia povinnosti žalobcom.

Žalovaný poukázal na to, že žalobca bol informovaný o obvinení proti nemu, o povahe dôkazov, mal poskytnutý priestor na prípravu svojej obhajoby a bolo mu umožnené vyjadriť sa pred tým, ako bolo prijaté rozhodnutie vo veci. Žalovaný preto popiera, že zo strany správnych orgánov bolo v dôsledku nenariadenia ústneho pojednávania žalobcovi odňaté právo na spravodlivý proces.

Vo vyjadrení k podanému odvolaniu žalobca uviedol, že sa nestotožňuje so stanoviskom žalovaného, že žalobcovi bol v správnom konaní poskytnutý priestor na prípravu jeho obhajoby a bolo mu umožnené vyjadriť sa k veci pred vydaním rozhodnutia. Správny orgán neumožnil vykonať dokazovanie výsluchom svedka, ktorého navrhoval žalobca, a ktorý bol podstatným dôkazným prostriedkom v tomto

konaní. Žalobca tiež poukázal na to, že rozhodnutia správnych orgánov sú nepreskúmateľné, nakoľko iba formálne, všeobecne a neobjektívne konštatujú, že žalobca porušil zákonné povinnosti. Odôvodnenie rozhodnutí neobsahuje zdôvodnenie, prečo nebol vykonaný výsluch svedka. Tiež upozornil na to, že administratívny spis nebol žurnalizovaný. Žalobca navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil. Zároveň si uplatnil právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok upravujúci v zmysle § 1 písm. a) právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve, a v zmysle § 1 písm. b) konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

Podľa § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 OSP preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP, bez nariadenia pojednávania, podľa § 250ja ods. 2 a § 214 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP s tým, že deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, t. j. orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (§ 244 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku).

Predmetom súdneho preskúmania v prejednávanej veci je rozhodnutie žalovaného v spojení s rozhodnutím Inšpektorátu práce Prešov, ktorým bola žalobcovi podľa § 19 zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce uložená pokuta vo výške 1 000 eur za porušenie § 118 ods. 1 v spojení s § 130 ods. 2 a 4 Zákonníka práce, ktorého sa dopustil tým, že ako zamestnávateľ porušil povinnosť poskytnúť zamestnankyni mzdu za mesiac marec 2014 a apríl 2014.

Podľa § 7 ods. 3 písm. i) zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce Inšpektorát práce rozhoduje o uložení pokút podľa § 19, 20 a osobitného predpisu (podľa odkazu pod čiarou je to § 37 zákona č. 462/2007 Z. z.)

Podľa § 2 ods. 1 písm. a) bod 1 zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce inšpekcia práce je dozor nad dodržiavaním pracovnoprávných predpisov, ktoré upravujú pracovnoprávne vzťahy, najmä ich vznik, zmenu a skončenie, mzdové podmienky a pracovné podmienky zamestnancov vrátane pracovných podmienok žien, mladistvých, domáckych zamestnancov, osôb so zdravotným postihnutím a osôb, ktoré nedovŕšili 15 rokov veku, a kolektívne vyjednávanie.

Podľa § 118 ods. 1 Zákonníka práce zamestnávateľ je povinný poskytovať zamestnancovi za vykonanú prácu mzdu.

Podľa § 130 ods. 2 Zákonníka práce mzda sa vypláca vo výplatných termínoch dohodnutých v pracovnej zmluve alebo v kolektívnej zmluve. So zamestnancom vykonávajúcim domácku prácu možno dohodnúť výplatu mzdy aj za dodanie každej skompletizovanej pridelenej práce.

Podľa § 130 ods. 4 Zákonníka práce mzda sa vypláca v pracovnom čase a na pracovisku, ak sa v pracovnej zmluve nedohodlo inak. Ak sa zamestnanec z vážnych dôvodov nemôže dostaviť po výplatu

mzdy alebo ak pracuje na vzdialenom pracovisku, zašle mu zamestnávateľ mzdu tak, aby mu bola doručená v deň určený na jej výplatu, alebo najneskôr v najbližší nasledujúci pracovný deň na svoje náklady a nebezpečenstvo, ak sa nedohodnú inak.

Podľa § 19 ods. 1 písm. a) zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce inšpektorát práce je oprávnený uložiť pokutu, ak tento zákon neustanovuje inak, zamestnávateľovi za porušenie povinností vyplývajúcich z tohto zákona, z predpisov uvedených v § 2 ods. 1 písm. a) prvom bode až treťom bode a šiestom bode alebo za porušenie záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv až do 100 000 eur, a ak v dôsledku tohto porušenia vznikol pracovný úraz, ktorým bola spôsobená smrť alebo ťažká ujma na zdraví, najmenej 33 000 eur.

Podľa § 21 ods. 3 zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce na konanie podľa § 4 písm. e), § 6 ods. 1 písm. b), d) a e), § 7 ods. 3 písm. d), e), i) a t), ods. 8 písm. b) a ods. 9, § 12 ods. 2 písm. d) až f), § 19 a 20 sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak. Všeobecné predpisy o správnom konaní sa nevzťahujú na vydanie oprávnenia, preukazu, osvedčenia a povolenia podľa tohto zákona.

Všeobecným predpisom o správnom konaní je správny poriadok. Podľa § 3 ods. 2 správneho poriadku správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeli v konaní ujmu.

Podľa § 21 ods. 1 vety prvej správneho poriadku správny orgán nariadi ústne pojednávanie, ak to vyžaduje povaha vecí, najmä ak sa tým prispeje k jej objasneniu, alebo ak to ustanovuje osobitný zákon.

Podľa § 32 ods. 1 správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav vecí a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Prítom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

Podľa § 32 ods. 2 správneho poriadku podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správne orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán.

Podľa § 33 ods. 1 správneho poriadku účastník konania a zúčastnená osoba má právo navrhovať dôkazy a ich doplnenie a klásť svedkom a znalcom otázku pri ústnom pojednávaní a miestnej ohliadke.

Podľa § 33 ods. 2 správneho poriadku správny orgán je povinný dať účastníkom konania a zúčastneným osobám možnosť, aby sa pred vydaním rozhodnutia mohli vyjadriť k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie.

Podľa § 34 ods. 1 správneho poriadku na dokazovanie možno použiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav vecí a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi.

Podľa § 34 ods. 2 správneho poriadku dôkazmi sú najmä výsluch svedkov, znalecké posudky, listiny a ohliadka.

Podľa § 34 ods. 4 správneho poriadku vykonávanie dôkazov patrí správne orgánu.

Podľa § 47 ods. 3 správneho poriadku v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal

s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

Po oboznámení sa s napadnutým rozhodnutím žalovaného a s predloženým administratívnym spisom dospel najvyšší súd v prejednávanej veci k záveru totožnému so záverom krajského súdu, že napadnuté rozhodnutie žalovaného ako aj postup, ktorý vydaniu rozhodnutia predchádzal, neboli v súlade so zákonom. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa s rozsudkom krajského súdu, ktorým zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného spolu s rozhodnutím správneho orgánu prvého stupňa stotožňuje a ako vecne správny ho potvrdzuje, avšak čiastočne z iných dôvodov, nakoľko sa nemôže stotožniť s jedným s dôvodov, o ktoré krajský súd oprel svoje rozhodnutie.

Nie každé porušenie administratívnoprávnych noriem je priestupkom a teda nie na každé konanie o správnom sankčnom postihu sa vzťahuje zákon č. 372/1992 Zb. o priestupkoch. V prejednávanej veci bol žalobca sankcionovaný za správny delikt podľa § 19 ods. 1 písm. a) zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce. Na konanie o správnych deliktoch sa generálne aplikuje správny poriadok, pokiaľ osobitné právne predpisy, v ktorých sú tie - ktoré správne delikty upravené, neobsahujú špeciálnu úpravu konania o správnych deliktoch. Ako vyplýva z citovaného ustanovenia § 21 ods. 3 zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce, na konanie podľa § 19 sa vzťahuje správny poriadok, ak tento zákon neustanovuje inak. Nakoľko zákon č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce neobsahuje špeciálnu úpravu postupu správneho orgánu pri ukladaní pokút za správne delikty, správny orgán sa v takomto konaní riadi ustanoveniami správneho poriadku.

Vzhľadom na skutočnosť, že v prejednávanej veci bol žalobca sankcionovaný za správny delikt a nie za priestupok, Najvyšší súd sa nemôže stotožniť s názorom krajského súdu, že žalovaný mal na konanie o uložení pokuty podľa § 19 ods. 1 písm. a) zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce aplikovať ustanovenia zákona č. 372/1992 Zb. o priestupkoch.

Ako vyplýva z citovaných ustanovení správneho poriadku, povinnosťou žalovaného pred vydaním rozhodnutia bolo zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstarat' potrebné podklady a vykonať dokazovanie. Najvyšší súd sa v prejednávanej veci stotožňuje so záverom krajského súdu, že vykonané dokazovanie a zhromaždené podklady nepredstavujú také východiská, ktoré by jednoznačne nasvedčovali skutkovým záverom, ku ktorým dospeli správne orgány.

Z predloženého administratívneho spisu je zrejmé len konštatovanie žalovaného (ako aj Inšpektorátu práce Prešov), že žalobca neposkytol zamestnankyni N. C. mzdu za mesiace marec a apríl 2014, a naproti tomu tvrdenie žalobcu, že mzda bola zamestnankyni vyplatená, avšak táto nepotvrdila jej prevzatie svojím podpisom. Iné podklady a dôkazy, ktoré by preukazovali záver žalovaného o porušení zákonných povinností žalobcom sa v spise správneho orgánu nenachádzajú.

Vzhľadom na uvedené potom nemožno považovať postup žalovaného za súladný so zákonom. Najvyšší súd zhodne so záverom krajského súdu konštatuje, že skutkové zistenia a vykonané dôkazy neodôvodňujú záver prvostupňového správneho prijatý vo výroku jeho rozhodnutia. Za tejto situácie nie je možné súhlasiť s tvrdením žalovaného, že správne orgány disponovali dostatočným dôkazovým materiálom na účely preukázania porušenia povinnosti žalobcom, a v tejto súvislosti sú zároveň na mieste pochybnosti o zákonnosti postupu žalovaného, ktorý s poukazom na dostatočne preukázaný skutkový stav vo veci nenariadil ústne pojednávanie a nevypočul svedka, ktorého žalobca navrhoval v správnom konaní vypočuť.

Po oboznámení sa skutkovým stavom a po aplikovaní zákonných ustanovení, ktoré sa na daný skutkový stav viažu, dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že Krajský súd v Košiciach rozhodol v súlade so zákonom, keď zrušil rozhodnutie žalovaného spolu s rozhodnutím Inšpektorátu práce Prešov a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie, a preto najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil podľa § 219 ods. 1 OSP.

Úlohou žalovaného bude postupovať v zmysle vyššie uvedeného, v konaní dbať na dodržanie všetkých

zákonných procesných postupov, skutkový stav zistiť spoľahlivo a úplne, a tiež dbať o to, aby konečné rozhodnutie vo veci bolo dostatočne presvedčivé vo svojom odôvodnení.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení § 224 ods. 1 a s 246c ods. 1 OSP tak, že žalobcovi ich náhradu priznal, pretože bol v tomto konaní úspešný.

Trovy odvolacieho konania pozostávajú z trov právneho zastúpenia za jeden úkon právnej služby: vyjadrenie k odvolaniu zo dňa 4. apríla 2016, vo výške 143 eur podľa § 11 ods. 4 v spojení s § 13a ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení účinnom v čase vykonania právneho úkonu, spolu s prislúchajúcou paušálnou náhradou výdavkov vo výške 8,58 eura podľa § 16 ods. 3 citovanej vyhlášky. Trovy odvolacieho konania celkom predstavujú sumu 151,58 eura.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.